

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING
De VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID en GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de armoedebestrijding;
- Principiële goedkeuring.

Samenvatting

Eind 2022 werd in het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding een afdeling toegevoegd die de erkenning en subsidiëring van vormingsorganisaties inzake armoede mogelijk maakt. In het voorliggend ontwerp van besluit wordt de procedure tot erkenning als vormingsorganisatie inzake armoede uitgewerkt en worden de voorwaarden bepaald om als erkende vormingsorganisatie inzake armoede een subsidie te kunnen ontvangen.

Daarnaast wordt het subsidiekader voor een erkende opleidingsorganisatie voor opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en de sociale uitsluiting gelijkgetrokken met het subsidiekader voor het Netwerk tegen Armoede en de vormingsorganisaties inzake armoede.

Vervolgens worden diverse bepalingen ingevoerd om de reeds bestaande subsidiekaders in overeenstemming te brengen met de recent gewijzigde en toegevoegde bepalingen van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

De verenigingen waar armen het woord nemen, signaleren dat zij in de eigen regio intussen goed bekend zijn bij organisaties en lokale besturen en als gevolg veelvuldig bevraagd worden naar input voor beleidsdossiers en samenwerkingen in lokale netwerken. Daarnaast worden zij geconfronteerd met meerdere bijkomende uitdagingen. Daarom wordt het basisbedrag van de subsidie van de Vlaamse overheid voor de verenigingen structureel opgetrokken. Ook het basisbedrag voor het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt opgetrokken ter ondersteuning van de erkende verenigingen.

Tenslotte worden van deze wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de armoedebestrijding (hierna: BVR genoemd) gebruik gemaakt om een aantal bepalingen op te heffen die betrekking hebben op de toekenning van subsidies aan lokale besturen voor lokale kinderarmoedebestrijding. De middelen hiervoor werden in 2016 en 2018 structureel overgeheveld naar het Gemeentefonds, waardoor deze bepalingen zonder voorwerp zijn geworden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld armoedebestrijding.

Deze wijziging draagt bij aan de realisatie van de strategische doelstelling Armoedebestrijding van de Beleids- en begrotingstoelichting Armoedebestrijding 2023, meer bepaald:

- 'OD 1.3: We formuleren een aantal richtinggevende assen voor het armoedebestrijdingsbeleid: regie lokale besturen, inzetten op preventie, vroegdetectie en toegankelijkheid, gerichte aandacht voor kinderarmoede, toekennen van sociale voordelen en participatief werken', in het bijzonder het participatief werken door versterking van de verenigingen waar armen het woord nemen;
- 'OD 1.4: We onderbouwen het beleid voor de bestrijding van armoede', in het bijzonder door het regelgevend kader voor vormingsinitiatieven.

Tevens draagt ze bij aan de realisatie van de strategische doelstelling 3 van het bijgestuurde Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2021-2025: 'De Vlaamse overheid zet in op activering, het versterken van mensen en het verhogen van zelfredzaamheid', meer bepaald volgende acties:

- 7.3.17. Uitvoering Globaal Plan Ervaringsdeskundigheid en stevige basis voor inzet van opgeleide ervaringsdeskundigheid in armoede en sociale uitsluiting;
- 7.3.22. Decretale basis voor vormingsorganisaties die werken vanuit participatie van mensen in armoede.

Tenslotte draagt ze bij tot de implementatie van de vernieuwde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en de uitvoering van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bezorgd op 9 maart 2023.

De minister van Begroting verleende zijn akkoord op (datum).

Het bijgaande ontwerp werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies 2023/41 van 17 maart 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Erkenning en subsidiëring van vormingsorganisaties inzake armoede

Het decreet betreffende de armoedebestrijding van 21 maart 2003 (verder 'Armoedebestrijdingsdecreet') heeft tot doel "een kader tot stand te brengen voor de uitvoering van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Het bepaalt de visie van waaruit de Vlaamse Gemeenschap haar beleid voert en regelt de erkenning en subsidiëring van organisaties die vanuit de invalshoek van de armen stimulerend en ondersteunend werken".

Het armoedebestrijdingsdecreet focust daarbij op participatie van mensen in armoede aan het armoedebestrijdingsbeleid: "De Vlaamse regering kiest expliciet voor het betrekken van de armen bij

het beleid. Kansarmen worden, waar mogelijk en gewenst, betrokken bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsinitiatieven die hen aanbelangen. Niettegenstaande de goede wil en de grondige analyses, is het moeilijk om als beleidsmakers en veldwerkers de verbinding te leggen met de armen. Oorzaak hiervan, is de onbekendheid met het gevoel van schaamte en vernedering, de ervaring om in armoede te leven. Vandaar dat het nodig is om mensen bereid te vinden om vanuit hun eigen beleving van armoede mee te werken aan het beleid. Dit decreet verankert de ondersteuning die zij nodig hebben voor hun inbreng.”

Elementen van deze ondersteuning die in het decreet verankerd werden, zijn de erkenning en subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de regelgeving inzake de opleiding en inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede.

Daarnaast ontvangen momenteel verschillende organisaties een jaarlijkse werkingssubsidie voor het geven van vorming, coaching, advies of aanverwante diensten rond armoedebestrijding met een focus op de inbreng van ervaringskennis. Het betreft:

- Vzw Karel de Grotehogeschool voor het initiatief Bind-Kracht;
- Vzw Cedés;
- Vzw De Link voor de deelwerking TAO;
- Vzw Welzijnszorg voor de educatieve deelwerking Armoede In-zicht.

Er is bovendien een grote nood aan dergelijke initiatieven om actoren op het terrein te ondersteunen op het vlak van effectieve en structurele armoedebestrijding. Elke vormingsorganisatie heeft een eigenheid en meerwaarde. Zij werken al een aantal jaren samen op organisatieniveau.

Toch vertoont het aanbod inzake vorming, coaching, ondersteuning, ... soms mogelijke overlappingsen en hiaten en zijn initiatieven niet altijd afgestemd of breed gekend door lokale actoren. In deze organisaties worden daarnaast verschillende ‘soorten’ ervaringskennis ingezet, soms gezamenlijk, vaak afzonderlijk. Tevens zijn er geen eenvormige criteria voor de toekenning van de jaarlijkse subsidie of kwaliteitscriteria voor deze initiatieven.

Door het creëren van een regelgeving voor de erkenning en subsidiëring van deze vormingsorganisaties, komen we tot een meer coherent, efficiënt en kwaliteitsvol aanbod. De subsidie aan vormingsinitiatieven inzake armoede wordt zo op een eenvormige manier toegekend. In de geest van het decreet betekent dit dat we organisaties subsidiëren specifiek voor de (diverse) inzet van ervaringskennis van mensen in armoede in die vorming (en de ondersteuning die daarvoor nodig is), de (participatieve) methodiekwontwikkeling, het proces om vorming op maat te kunnen bieden, ... Dit onderscheidt hen van andere vormingsinitiatieven inzake armoede die actief zijn op de markt.

Daarom werd eind 2022 in het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding een afdeling toegevoegd die de decretale basis vormt. Daarbij is aan de Vlaamse Regering de opdracht gegeven om de nadere erkenningsvoorwaarden en regels voor subsidiëring te bepalen. In het voorliggend ontwerp van besluit wordt dan ook de procedure tot erkenning als vormingsorganisatie inzake armoede uitgewerkt en worden de voorwaarden bepaald om als erkende vormingsorganisatie inzake armoede een subsidie te kunnen ontvangen (artikel 11 van het voorliggend ontwerp van BVR). Daarnaast worden een aantal overgangsbepalingen ingeschreven.

Subsidiekader voor de organisaties voor de coördinatie van of de toeleiding tot de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting

Op dit ogenblik voorziet het uitvoeringsbesluit de mogelijkheid om twee organisaties voor de coördinatie van of de toeleiding tot de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting (verder: opleidingsorganisaties) te erkennen. Dit vindt zijn oorsprong

in de ambitie om een werking in heel Vlaanderen en Brussel te realiseren. Momenteel, en sinds het begin van deze regelgeving, is er slechts een opleidingsorganisatie erkend. Deze is bovendien werkzaam in heel Vlaanderen en Brussel. Een tweede erkende opleidingsorganisatie zou bijgevolg enkel een hogere budgettaire kost betekenen. Daarom wordt het aantal erkende opleidingsorganisaties beperkt tot één.

Daarnaast wordt het subsidiekader voor de erkende opleidingsorganisatie gelijkgetrokken met het subsidiekader voor het Netwerk tegen Armoede en de vormingsorganisaties inzake armoede. Dit betekent voornamelijk dat de subsidies voortaan gekaderd worden in een door de Vlaamse overheid goedgekeurd meerjarenplan. Dit geeft uitvoering aan actie 7.3.17 van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 om de beweging te maken naar een meerjarenplanning voor deze organisatie. Het is voor een structureel participatief armoedebestrijdingsbeleid een grote meerwaarde ten opzichte van jaarlijkse plannings om op langere termijn doelstellingen te kunnen formuleren en acties uit te zetten, zonder dat dit afbreuk doet aan de jaarlijkse opvolging en controle van de uitvoering van dit plan.

Het is daarbij de bedoeling dat deze meerjarenplanning ook in de tijd samenloopt met de meerjarenplannen van het Netwerk tegen Armoede en de vormingsorganisaties. Op die manier wordt gewerkt met plannen die de Vlaamse legislatuur volgen, waarbij de afstemming met de doelstellingen van de Vlaamse overheid gegarandeerd wordt. Om ook de onderlinge afstemming tussen deze organisaties te verankeren, wordt de opdracht tot afstemming ook ingeschreven in het subsidiekader voor het Netwerk tegen Armoede.

Doorvertaling Vlaamse Codex Overheidsfinanciën

Vervolgens worden diverse bepalingen ingevoerd om de bestaande en nieuwe subsidiekaders in overeenstemming te brengen met de recent gewijzigde en toegevoegde bepalingen van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Het betreft in het bijzonder de doorvertaling van de verwachtingen gesteld in artikel 76/2 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) met betrekking tot de subsidiekaders die in het BVR zijn opgenomen.

Doorvertaling van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers

Met het decreet van 3 juni 2022 worden bepaalde organisaties verplicht om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers. Deze verplichting wordt toegevoegd aan de bestaande en nieuwe subsidiekaders. Er wordt, zoals in het jeugdwerk, een uitzondering voorzien voor medewerkers aangesteld conform de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers bij activiteiten voor of door de jeugd van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd die eraan deelneemt op vrijwillige basis.

Subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen

De verenigingen waar armen het woord nemen, signaleren dat zij in de eigen regio steeds beter bekend zijn bij organisaties en lokale besturen en als gevolg veelvuldig bevraagd worden naar input voor overleg en beleidsdossiers. Dit is zonder meer een positieve evolutie. Daarnaast worden de verenigingen echter ook geconfronteerd met andere uitdagingen: instroom van een meer divers publiek (bijvoorbeeld mensen met psychische problemen, meer vraag naar voedsel- en materiële hulp, mensen van diverse herkomst), de versterkte noodzaak aan outreachend werken om de kwetsbare doelgroep te bereiken (nog vergroot door de covid-pandemie), stijgende energiekosten en meer aandacht voor lokaal netwerken (bv. In het kader van het geïntegreerd breed onthaal of Huizen van het Kind).

De huidige financiering vanuit de Vlaamse overheid, die voor de lokale verenigingen zelfs niet toelaat om een voltijds personeelslid aan te werven, beperkt hun mogelijkheden op dit vlak.

Om beter tegemoet te kunnen komen aan deze bijkomende uitdagingen, wordt het basisbedrag voor de erkende verenigingen structureel opgetrokken.

Sinds midden jaren '90 ontvangt De Keeting vzw, een erkende lokale vereniging waar armen het woord nemen, middelen in het kader van de DAC-projecten 19.277 en 70.318. In het VIA-I akkoord werden deze DAC-middelen geregulariseerd. In de meeste sectoren verliep deze regularisatie via een uitbreiding van de reguliere subsidie-enveloppe. Voor De Keeting vzw liet het toenmalige regelgevend kader niet toe de DAC-middelen aan de enveloppe toe te voegen. In de plaats werd hiervoor sinds midden 2004 een jaarlijkse werkingssubsidie aan De Keeting vzw toegekend. Van de voorliggende wijziging wordt gebruik gemaakt om deze regularisatie ook in de regelgeving op te nemen.

Subsidie Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

Door het optrekken van de programmatie, zijn er sinds 1 januari 2023 58 in plaats van 52 verenigingen waar armen het woord nemen erkend. Het Vlaams Netwerk heeft de ondersteuning van deze verenigingen als een van hun opdrachten. Gezien het groter aantal verenigingen, de grotere uitdagingen waarmee de verenigingen geconfronteerd worden en de op het terrein vastgestelde ondersteuningsnoden, is het nodig de subsidie aan het Vlaams Netwerk voor deze ondersteuning te verhogen,

Opheffing bepalingen subsidiëring lokale besturen en aanpassing bepalingen subsidie VGC

Het BVR bevat nog een aantal bepalingen die betrekking hebben op de toekenning van subsidies aan lokale besturen voor lokale kinderarmoedebestrijding. De middelen hiervoor werden in 2016 (voor de lokale besturen in het Vlaams Gewest, met uitzondering van de gemeenten in de Brusselse rand) en 2018 (gemeenten in de Brusselse rand) structureel overgeheveld naar het Gemeentefonds. Deze bepalingen zijn door die overheveling zonder voorwerp geworden. Het voorliggend BVR schrapt de betreffende bepalingen of past die aan, zodat de regelgeving nog enkel van toepassing is op de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Ook de bijlage die enkel relevant was in dit kader wordt geschrapt.

Van deze aanpassing wordt gebruik gemaakt om de subsidie aan de VGC in de schuiven in de BBC-cyclus van de VGC zoals bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 over de beleids- en beheerscyclus van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Op die manier wordt bijgedragen aan planlastvermindering voor de VGC.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt de definitie van 'meerjarenplan', zodat dit niet alleen van toepassing is op het Vlaams Netwerk, maar ook op de opleidingsorganisatie en vormingsorganisaties die op basis van deze regelgeving erkend en gesubsidieerd kunnen worden.

Het voegt ook de definities van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid toe, termen die verder in het besluit gehanteerd worden.

Artikel 2 geeft uitvoering aan artikel 76/2, eerste lid, 9° VCO voor wat betreft het gebruik van het Nederlands door het Vlaams Netwerk. Tevens wordt de verplichting om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers toegevoegd.

Artikel 3 zorgt er voor dat het meerjarenplan van het Vlaams Netwerk ook afgestemd wordt op de meerjarenplannen van de in het kader van het decreet erkende opleidingsorganisatie en vormingsorganisaties. Eenzelfde verwachting wordt ook voor hun meerjarenplannen ingevoegd verder in de tekst. Het meerjarenplan moet bij de administratie worden ingediend.

Artikel 4 geeft uitvoering aan de nieuwe Vlaamse Codex Overheidsfinanciën door de opname in het

meerjarenplan van het Vlaams Netwerk van criteria die gehanteerd worden om de resultaten van de werking te beoordelen.

Artikel 5 delegeert de bevoegdheid om een overeenkomst met het Vlaams Netwerk af te sluiten aan de secretaris-generaal.

Artikel 6 geeft uitvoering aan de nieuwe Vlaamse Codex Overheidsfinanciën door de opname in het jaarplan van het Vlaams Netwerk van criteria die gehanteerd worden om de resultaten van de werking te beoordelen.

Artikel 7 legt het bedrag van de jaarlijkse subsidie-enveloppe voor het Vlaams Netwerk vast. Dit is hetzelfde bedrag zoals toegekend wordt voor 2023, verhoogd met 76.000 euro voor bijkomende ondersteuning van het gestegen aantal erkende verenigingen.

Artikel 8 brengt de verantwoording van de aanwending van de subsidie-enveloppe van het Vlaams Netwerk in overeenstemming met de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Artikel 9 expliciteert het verbod op dubbele subsidiëring voor het Vlaams Netwerk, in uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Dit wordt nu ook al gecontroleerd maar het is nog niet expliciet in het BVR vermeld.

Artikel 10 vermeldt de wijze en termijn van uitbetaling van de subsidie, in uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Tevens wordt bepaald dat het Vlaams Netwerk de resultaten van de gesubsidieerde activiteiten openbaar kan maken, in uitvoering van de VCO.

Artikel 11 verduidelijkt de regels rond het sociaal passief en de reservevorming van het Vlaams Netwerk.

Artikel 12 geeft uitvoering aan artikel 76/2, eerste lid, 9° VCO voor wat betreft het gebruik van het Nederlands door de verenigingen waar armen het woord nemen. Tevens wordt de verplichting om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers toegevoegd. Deze bepalingen worden opgenomen als erkenningsvoorwaarde.

Artikel 13 expliciteert het verbod op dubbele subsidiëring voor de verenigingen waar armen het woord nemen, in uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Dit wordt nu ook al gecontroleerd maar dit is nog niet expliciet in het BVR vermeld.

Artikel 14 verhoogt het subsidiebedrag voor lokale en bovenlokale erkende verenigingen waar armen het woord nemen. Voor lokale verenigingen wordt dit 71.260 euro op jaarbasis. Voor bovenlokale verenigingen 100.433,60 euro op jaarbasis, in verhouding eenzelfde verhoging als voor lokale verenigingen. Zonder structurele verhoging van het subsidiebedrag bedragen de subsidiebedragen op 1 januari 2023 respectievelijk 59.566,28 euro en 83.952,52 euro.

Artikel 15 voert de subsidieregeling in voor de geregulariseerde DAC-middelen voor vzw De Keeting. Het vermelde bedrag is het bedrag zoals het toegekend wordt voor 2023.

Artikel 16 verduidelijkt de regels rond het sociaal passief en de reservevorming van de verenigingen waar armen het woord nemen.

Artikel 17 voegt vier bijkomende erkenningsvoorwaarden voor een opleidingsorganisatie toe, om deze gelijk te schakelen met de bepalingen voor het Vlaams Netwerk. De eerste vereiste verplicht een opleidingsorganisatie om in de raad van bestuur minstens één opgeleide

ervaringsdeskundige op te nemen. Er is geen reden om dit voor een opleidingsorganisatie die werkt met en voor ervaringsdeskundigen in de armoede en de sociale uitsluiting niet te verwachten. Dit is immers een doorvertaling van de centrale visie inzake participatie van het armoededecreet.

De tweede vereiste behoeft geen uitleg.

De derde vereiste geeft uitvoering aan artikel 76/2, eerste lid, 9° VCO voor wat betreft het gebruik van het Nederlands door de opleidingsorganisaties.

De vierde vereiste betreft de verplichting om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.

Artikel 18 beperkt het maximaal aantal te erkennen opleidingsorganisaties tot één.

Artikel 19 legt het bedrag van de jaarlijkse subsidie-enveloppe voor de erkende opleidingsorganisatie vast. Dit is hetzelfde bedrag zoals toegekend wordt voor 2023.

Artikelen 20 en 21 voegen een meerjarenplanning in voor de subsidiëring van de erkende opleidingsorganisatie. De procedure en looptijd van die meerjarenplanning wordt gelijkgesteld met de meerjarenplanning van het Vlaams Netwerk en de vormingsorganisaties. Dit maakt zowel onderlinge afstemming tussen deze organisaties mogelijk, maar ook afstemming met de doelstellingen van de Vlaamse overheid. Ook de elementen van het jaarplan worden vermeld.

Artikel 22 brengt de verantwoording van de aanwending van de subsidie-enveloppe van de erkende opleidingsorganisatie in overeenstemming met de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

Artikel 23 verduidelijkt voor welke kosten de subsidie kan aangewend worden en expliciteert het verbod op dubbele subsidiëring voor de verenigingen waar armen het woord nemen, in uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Dit wordt nu ook al gecontroleerd maar dit is nog niet expliciet in het BVR vermeld.

Artikel 24 verduidelijkt de regels rond het sociaal passief en de reservevorming van de erkende opleidingsorganisatie.

Artikel 25 beperkt de subsidieregeling voor lokale besturen voor de bestrijding van kinderarmoede tot een subsidieregeling voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Door de integratie van de middelen in het Gemeentefonds zijn de regels voor de lokale besturen van het Vlaams Gewest zonder voorwerp geworden. Dit is tot heden nog niet aangepast in het BVR.

Artikel 26 zorgt inhoudelijk voor het behoud van de subsidiëring aan de VGC voor lokale kinderarmoedebestrijding, maar wijzigt de wijze van toekenning en verantwoording: de subsidie aan de VGC wordt vanaf de volgende legislatuur toegekend en verantwoord conform het besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 over de beleids- en beheerscyclus van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Op die manier wordt bijgedragen aan planlastvermindering voor de VGC. Het subsidiebedrag blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie. Tevens worden de bepalingen in overeenstemming gebracht met de VCO.

Artikel 27 voegt een erkennings- en subsidieregeling in voor vormingsorganisaties. Artikel 18/2 van het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding, ingevoegd bij decreet van 16 december 2022, delegeert de bevoegdheid aan de Vlaamse Regering om organisaties als vormingsorganisatie over armoede te erkennen. Artikel 18/3 delegeert de bevoegdheid om binnen de beschikbare begrotingskredieten, erkende vormingsorganisaties inzake armoede te subsidiëren. Beide artikelen geven aan de Vlaamse Regering de opdracht daartoe de voorwaarden en regels te bepalen.

Het erkennings- en subsidiëringskader in het voorliggend ontwerp van BVR richt zich

hoofdzakelijk op de wijze waarop ervaringskennis inzake armoede in deze vormingsorganisatie een plaats krijgt. De opdrachten die een erkende vormingsorganisatie moet uitvoeren, zijn gebaseerd op een gezamenlijk traject dat de voorbije jaren met een aantal stakeholders is gelopen. Er wordt een meerjarenplanning ingevoegd voor de subsidiëring van de vormingsorganisaties. De procedure en looptijd van die meerjarenplanning wordt gelijkgesteld met de meerjarenplanning van het Vlaams Netwerk en de opleidingsorganisatie. Dit maakt zowel onderlinge afstemming tussen deze organisaties mogelijk, maar ook afstemming met de doelstellingen van de Vlaamse overheid.

Artikelen 28 schrapt overgangsbepalingen die door de hoger vermelde wijziging inzake de subsidiëring van lokale besturen zonder voorwerp zijn geworden.

Artikel 29 bepaalt een aantal overgangsbepalingen, met name de data voor indiening en duurtijd van het eerste meerjarenplan voor de opleidingsorganisatie en de vormingsorganisaties en voor de indiening van de erkenningsaanvragen voor vormingsorganisaties. Tevens wordt bepaald dat enkel de vormingsorganisaties die momenteel een subsidie ontvangen voor hun vormingsactiviteiten in 2023 een erkenningsaanvraag kunnen indienen. Tenslotte wordt de subsidie voor 2023 bepaald voor de vier organisaties die momenteel een jaarlijkse werkingssubsidie ontvangen voor het geven van vorming, coaching, advies of aanverwante diensten rond armoedebestrijding met een focus op de inbreng van ervaringskennis. Het betreft:

- Karel de Grotehogeschool voor het initiatief Bind-Kracht;
- Vzw Cedés;
- Vzw De Link voor de deelwerking TAO;
- Vzw Welzijnszorg voor de educatieve deelwerking Armoede In-zicht.

Artikel 30 schrapt de bijlage die door de hoger vermelde wijziging inzake de subsidiëring van lokale besturen zonder voorwerp is geworden.

Artikel 31 bepaalt in een eerste lid dat, in afwijking met de andere bepalingen van het voorliggend BVR, de artikels die subsidiebedragen bevatten in werking treden met ingang van 1 januari 2023, zodat de subsidies op basis van de bepalingen van dit BVR toegekend kunnen worden.

Het tweede lid van dit artikel laat de bepalingen die van toepassing zijn op de toekenning van de subsidie voor lokale kinderarmoedebestrijding aan de VGC in werking treden vanaf de volgende legislatuur van de VGC.

C. ANTWOORD OP HET ADVIES VAN DE INSPECTIE VAN FINANCIËN

De Inspectie van Financiën (IF) verleende op 9 maart 2023 een gunstig advies, mits twee voorwaarden:

- de subsidiehoogte van de opleidingsorganisatie wordt aangepast aan de nieuwe realiteit
- de subsidiestromen naar de vier vormingsorganisaties worden op hun effectiviteit beoordeeld en op basis daarvan wordt een keuze gemaakt om deze middelen optimaal in te zetten.

Aan deze twee voorwaarden is voldaan:

De subsidiehoogte van de opleidingsorganisatie

IF stelt: "De opleidingsorganisatie werd in het verleden gesubsidieerd vanuit werk, onderwijs en welzijn. In 2017 krijgt de vzw niet langer subsidies vanuit het departement werk/VDAB om aan werkveldondersteuning te doen. In de zomer van 2020 is beleidsmatig beslist om de subsidiëring voor de opleidingen vanuit het departement onderwijs te laten uitdoven.

Ondanks de duidelijke beleidsmatige keuze vanuit andere beleidsdomeinen om de opdrachten voor deze opleidingsorganisatie te laten uitdoven, bestendigt dit OBVR de jaarlijkse WVG-subsidiestroom (en op hetzelfde niveau) naar deze organisatie. Zoals al opgemerkt in eerdere adviezen, komt het schizofreen over om een organisatie te subsidiëren om kandidaat-cursisten te werven voor een opleiding die niet meer bestaat en om de kwaliteit van een opleiding te bewaken die niet meer bestaat. De andere opdrachten van de opleidingsorganisatie (vb. creatie tewerkstelling opgeleide ervaringsdeskundigen, ondersteuning tewerkgestelde ervaringsdeskundigen) zullen t.g.v. de stopzetting van de erkende opleiding een eerder uitdovend karakter kennen. Initiatieven om alternatieve opleidingen te creëren zijn een ersatzoplossing of zullen in het vaarwater komen van de vormingsorganisaties.

Het is m.a.w. niet aangewezen om het historische subsidiebedrag expliciet in dit OBVR in te schrijven. Dit subsidiebedrag is niet aangepast aan de gewijzigde taken van de organisatie en dient verlaagd te worden. Binnen het gegeven tijdsbestek is het niet duidelijk hoe hoog dit bedrag zou moeten zijn.”

Het is niet correct te stellen dat de andere domeinen (Werk en Onderwijs) beslist hebben de (decretale) opdrachten van de opleidingsorganisatie te laten uitdoven. De ministers van Werk en Onderwijs beslisten wel om de projectmatige subsidiëring vanuit hun domein stop te zetten. Dat neemt niet weg dat De Link nog steeds als opleidingsorganisatie erkend is en de decretale opdrachten dus nog steeds van toepassing zijn. De subsidie vanuit de erkennende overheid is bedoeld om deze opdrachten, minstens minimaal, te kunnen uitvoeren.

De subsidiëring vanuit Werk zorgde er voor dat de opleidingsorganisatie veel meer werkveldondersteuning kon bieden. Maar ook met de subsidie vanuit het armoedebestrijdingsdecreet wordt werkveldondersteuning geboden – zij het veel beperkter.

De subsidiëring vanuit Onderwijs werd niet toegekend voor de opleiding an sich of voor de uitvoering van alle decretale opdrachten die met de opleiding te maken hebben. De opleidingsorganisatie werd specifiek gesubsidieerd om opgeleide ervaringsdeskundigheid in te zetten in de vierjarige opleiding die ingericht werd (en tot juni 2023 wordt) door het volwassenenonderwijs. De keuze voor deze vierjarige opleiding is in het verleden – ook politiek – gemaakt. Deze is echter niet vastgelegd in het armoedebestrijdingsdecreet of bijhorende uitvoeringsbesluit. De opleidingsorganisatie kan dus ook andere vormen van opleiding coördineren. Middelen die vanuit het armoedebestrijdingsdecreet worden toegekend, kunnen daar voor ingezet worden. Deze middelen werden en worden niet ingezet ter compensatie van de middelen die voorheen vanuit Werk en Onderwijs werden toegekend.

Gezien de beslissing van de minister van onderwijs is er logischerwijze de voorbije jaren wel een grondige denkoefening gebeurd in samenwerking tussen de opleidingsorganisatie en de erkennende overheid. Hierbij is ook informatie meegenomen vanuit het werkveld, zoals CVO, hogescholen, vormingsorganisaties en andere armoedeorganisaties zoals het Netwerk tegen Armoede.

De zinvolheid van de inzet van de (opgeleide) ervaringsdeskundigen, en de kwalitatieve wijze waarop deLink hieraan werkt en ondersteuning biedt op het terrein, werd onder meer bevestigd in het auditrapport van 15 mei 2020 dat in opdracht van minister Weyts werd uitgevoerd door EY.

Parallel hiermee werd de werking van deLink stevig bijgestuurd binnen de gewijzigde context, zoals blijkt uit het jaarplan 2023. Daarbij realiseert de opleidingsorganisatie momenteel alle decretale opdrachten, met uitzondering van het door IF terecht aangehaalde zoeken van cursisten voor de vierjarige opleiding. Wél zoekt de organisatie cursisten voor andere opleidingen of professionaliseringstrajecten die georganiseerd en verder ontwikkeld worden. Opleidingen die zeer relevant en zinvol zijn om ervaringskennis van mensen in armoede die actief zijn in verschillende contexten te versterken en te laten bijdragen aan de doelstellingen van het armoededecreet.

Deze andere opleidingen komen in geen geval in het vaarwater van vormingsorganisaties. De opdrachten die in de regelgeving bepaald worden voor een opleidingsorganisatie zijn geheel anders dan die voor een vormingsorganisatie. Kern van dit verschil bestaat er in dat een opleidingsorganisatie zich richt tot mensen in armoede, hun competenties om hun ervaringskennis in te zetten versterkt, en de organisaties waarin ze actief zijn ondersteunt op het vlak van deze inzet. Een vormingsorganisatie richt zich daarentegen tot maatschappelijke actoren, organisaties en individuen, die zelf geen armoede-ervaring hebben, om met hen hierover vormingstrajecten te doorlopen.

Tot slot en meer algemeen erkent de Vlaamse Regering ook in de huidige beleidsperiode het belang van het inzetten van opgeleide ervaringsdeskundigheid in armoede en sociale uitsluiting. Zowel in het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 (p. 124), de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 (p.39) als in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 (actie 7.3.17) wordt binnen het armoedebestrijdingsbeleid de waarde erkend "van organisaties die participatieprocessen ondersteunen en inzetten op ervaringsdeskundigen. We zorgen voor een stevige basis voor inzet van opgeleide ervaringsdeskundigheid in armoede en sociale uitsluiting". Dit sluit nog steeds aan bij de bepalingen in het armoedebestrijdingsdecreet en bijhorend uitvoeringsbesluit. Ook in de evaluatie en bijsturing van het VAPA (geagendeerd op 28 oktober 2022) is deze actie weerhouden en wordt de verderzetting van de subsidie aan deLink dus nog zinvol geacht.

De subsidiestromen naar de vier vormingsorganisaties

IF stelt: "Gelet op de beperkte middelen, lijkt het opportuun om deze subsidies te evalueren en te beoordelen op welke wijze het beoogde doel het best gerealiseerd kan worden. Er zijn immers verschillende invullingswijzen van de doelstelling ontstaan bij de verschillende vormingsorganisaties."

Het belang van een ex-ante en ex-post evaluatie van toegekende subsidies wordt ten volle onderschreven. De subsidies die de vier vermelde organisaties al jarenlang ontvangen, worden jaarlijks geëvalueerd. Enerzijds dienen de organisaties een jaarplan in, dat beoordeeld wordt door de administratie, en waarover advies van IF verkregen wordt vooraleer de subsidie wordt toegekend. Anderzijds dienen de organisaties uiteraard de subsidie ook te verantwoorden na afloop van de subsidieperiode. Hieruit blijkt dat de subsidie telkens ingezet wordt om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken.

Zoals hoger in deze nota vermeld, is het inderdaad zo dat er verschillende invullingswijzen zijn van de zeer ruime doelstelling 'vorming, coaching, advies en consultancy inzake armoedebestrijding'. Dit is ook absoluut wenselijk, en noodzakelijk om effectief en efficiënt vorming inzake armoede(bestrijding) te realiseren in de hele samenleving. Er zijn immers zeer grote verschillen:

- in sectoren (bv. onderwijs/welzijn/lokale besturen/private werkgevers/middenveldorganisaties/...);
- binnen sectoren ook tussen actoren (bv. sociaal werkers vs. beleidsmakers binnen een OCMW, leerkrachten vs. schooldirecties);
- in vormingsnoden (lang/kort, intensief of beknopter, theoretisch en/of praktijkgericht, grotere of kleinere groepen, beleid of praktijkwerk, beroepskrachten of vrijwilligers, context waarin organisaties of mensen werken, doelgroep die deze actoren bereiken enzoverder.

De meeste vormingen zijn bijgevolg maatwerk geworden, net om de middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten om een maximaal resultaat inzake armoedebestrijding te genereren. In die zin is de vergelijking met de regels rond de verenigingen waar armen het woord nemen minder zinvol, aangezien zij allen volgens eenzelfde methodiek, namelijk de dialoogmethode en de zes criteria, werken.

Daarnaast is er een sterke samenwerking gegroeid tussen deze vier organisaties en het Netwerk tegen Armoede, op initiatief van de bevoegde minister. Dit leidt er onder meer toe dat de

organisaties onderling, in alle transparantie over ieders verschillend subsidiebedrag, hun werkingen verder zo goed mogelijk op elkaar afstemmen. Zo wordt overlap tussen het aanbod van de organisaties vermeden, en kan er zo goed mogelijk op de diverse vragen en noden van het werkveld ingegaan worden.

De vormingsorganisaties dienen uiteraard in hun meerjarenplan, jaarplannen en bijhorende begrotingen duidelijk aan te geven welk subsidiebedrag gevraagd wordt en wat hiermee gerealiseerd zal worden. Het subsidiebedrag hangt dus af van de wijze waarop de opdrachten, vermeld in art. 57/8 van het BVR ingevuld worden en vertaald worden in het meerjarenplan.

Het advies van de SERV bij het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023, stelde op dit vlak:

“De SERV ondersteunt de verduurzaming van de financiering van de inzet en ondersteuning van ervaringskennis rond armoede via verschillende initiatieven. Bind-kracht, vzw Cedes, de TAO-werking van vzw De Link en Armoede Inzicht worden zo gehonoreerd voor de goede resultaten die ze in de praktijk bereiken. De diversiteit van het aanbod, waarbij ieder initiatief een eigen expertise, doelstelling en meerwaarde heeft, wordt zo ook steviger in de verf gezet. De consolidering van de subsidiëring versterkt de kansen om opgebouwde expertise binnen de organisatie aan boord te houden én er op verder te bouwen”.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De huidige subsidie aan een erkende verenigingen waar armen het woord nemen (1 januari 2023) bedraagt 59.566,28 euro voor een lokale vereniging waar armen het woord nemen en 83.952,52 voor een bovenlokale vereniging. De verhoging van het bedrag brengt een jaarlijkse kost met zich mee van 711.197,92 euro. Dit bedrag is momenteel recurrent beschikbaar op begrotingsartikel GB0-1GCF2CB-WT en zal bij goedkeuring van voorliggend ontwerp van wijzigend besluit van de Vlaamse Regering, in het kader van de begrotingsaanpassing 2023 overgeheveld worden naar GB0-1GCF2CA-WT, zijnde het begrotingsartikel waarop de reguliere subsidies voor alle verenigingen waar armen het woord nemen worden aangerekend.

De verhoging van de subsidie aan het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen brengt een jaarlijkse kost met zich mee van 76.000 euro. Dit bedrag is momenteel recurrent beschikbaar op begrotingsartikel GB0-1GCF2CB-WT en zal bij goedkeuring van voorliggend ontwerp van wijzigend besluit van de Vlaamse Regering, in het kader van de begrotingsaanpassing 2023 overgeheveld worden naar GB0-1GCF2CA-WT, zijnde het begrotingsartikel waarop de subsidie voor het Vlaams Netwerk wordt aangerekend.

De budgettaire impact die hierboven beschreven wordt:

Organisatie	aantal	Huidige subsidie per organisatie (in euro)	Voorstel van subsidie per organisatie (in euro)	Budgettaire kostprijs per jaar (in euro)
Vlaams Netwerk t. Armoede	1	798.281,39	874.281,39	76.000,00
Lokale vereniging waar armen het woord nemen	58	59.566,28	71.260,00	678.235,76

Bovenlokale vereniging waar armen het woord nemen	2	83.952,52	100.433,60	32.962,16
			Totaal	787.197,92

De andere bepalingen van het voorliggend wijzigend BVR hebben geen budgettaire meerkost.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring wordt het advies aan de Raad van State gevraagd. Nadien wordt het dossier opnieuw voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring.

Na definitieve goedkeuring zullen de wijzigingen bekend gemaakt worden via de website van de Vlaamse overheid. Er wordt in het bijzonder overleg gepland met de betrokken organisaties: de organisaties die momenteel een jaarlijkse werkingssubsidie krijgen voor vorming, de momenteel erkende opleidingsorganisatie, het Vlaams Netwerk en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, om de wijzigingen toe te lichten.

De erkende verenigingen waar armen het woord nemen worden geïnformeerd over de verhoging van de werkingssubsidie na definitieve goedkeuring en vastlegging van de middelen. Ze verantwoorden de besteding van de verhoogde subsidie via hun werkingsverslag over 2023.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de armoedebestrijding;
- 2° de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding,

Benjamin DALLE

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS